

KALAPUTXI

ANDEREÑO ROSARITO

ikastolaren
historiaren
lekuko

“LEHEN KURTSOA BUKATU GABE, GUARDIA ZIBILEK ATEA ZIGILATU ZIGUTEN”
“HELDUOK HAURREN JOLASIK ONENAK BEHAR DUGU IZAN”

Egunkaria
libre!

- SARE SOZIALAK
- AKELARRE ANTZERKI TALDEA
- MUTRIKUKO FUTBOLA
- MUTRIKU ERTAROAN

deskontuak
altzari guztietan

erakusketa

akilape

Mijoa Industrialdea z/g MUTRIKU (GIPUZKOA)
Tfnua: 943 60 43 34 _ 943 60 43 08 www.akilape.com

artizar

San Agustin, 10 behea MUTRIKU

943 603 655

masajeak baino askoz ere gehiago

Kalaputxi hilabetekaria

Argitaratzailea:

Karenka komunikazio elkarte
Barrenkale 12, behe
20830 MUTRIKU

Telefonoa:

943 603468 / 635 748 393

e-maila:

kalaputxi@topagunea.com

Laguntzailea:

Mutrikuko Udala

Tirada:

2.200 ale

Lege Gordailua:

SS-787/01

ISSN:

1579-4792

Inprimategia:

GERTU. Oñati.

Banaketa:

Mutrikuko Institutuko
azken mailako ikasleak

Kalaputxi ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen eta iritzien erantzunkizunik.

Kalaputxi eskerrak ematen dizkizue
aldizkari hau kaleratzea posible egin
duzuen guztioi

**Mutrikuko Udaleko
Euskara Batzordeak
diruz lagundutakoa**

**Gipuzkoako Foru Aldundiak
diruz lagundutakoa**

**EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO**

**Kultura Saileko Hizkuntza Politika-
rako Sailburuordetza
diruz lagundutakoa**

a u r k i b i d i a

Informaziua	4
Zeuk esan <i>Irakurleen eskutitzak</i>	5
Puri-purixan <i>Interneteko sare sozialak</i>	6-7
Komikixa eta Bi hitzetan	8
Auzoz auzo <i>Jose Luis Isasiko omendu dute</i>	9
Auzoz auzo <i>Sendabelarrak ezagutzen</i>	10-11
Gizartia <i>Egunkaria libre!</i>	12-13
Karenka <i>Andereño Rosarito agurraren tenorean</i>	14-15
Kulturia <i>Akelarre Antzerki Taldea</i>	16-17
Kirola <i>Futbol taldeak gure herrian</i>	18-19
Bertsuak <i>Bertso sariketak 25 urte</i>	20-21
Hostorixa <i>Mutriku ertaroan</i>	22-23
Zorion agurrak	24
Argazki zaharrak <i>Kalabaixuak eta kurtso hasieria</i>	25
Agendia <i>urria-azaroa</i>	26

IRITZIXA

HERRIAREN ALDEKO APUSTUA

Aspaldiko partez lerro batzuk idazteko tarte eman didaten honetan, berotasun aldi handiena pasatua duen gai bati heldu nahi nioke. Baina asmoa ez da berriz ere sua piztea, baizik eta gogoeta eragitea. Tabernen gaiari buruz ari naiz.

Herri honetan gauza askorekin egiten dugun bezalaxe, kontu honetan ere mutur batetik bestera joan garela uste dut. Eta alde guztietatik saiakerak egon direla esaten duten arren, ez dute asmatu gaiari erdibideko irtenbiderik ematen. Ondorioa: ia denok desgustura. Eta erreakzioa... segituan, errua nori bota topatzen hastea. Eta galdetzen dut, ez al daukagu guztiok erruaren zati bat? Batzuk nahi dutena egin dute besteen gogoaren gainetik; beste batzuek ez dute inorenganako begirunerik erakutsi; beste batzuek ez dute arazoari irtenbide egokirik ematen asmatu; beste batzuek arazoa zegoela jakin arren, beste aldera begiratu dute; beste batzuek euren kolkora baino ez dute begiratu... Batzuk gehiago besteak gutxiago... axola al du? Kontua da, orain, daukagunarekin egin behar dugula aurrera, eta pena da! Izan ere, herrian mugimendu, giro polita zegoen sortua. Jendea herrian gelditzen zen (guraso askoren lasaitasunerako), eta kanpotik ere etortzen hasita zeuden. Agian, kontua da norberak bere ziliborrari begiratu beharrean, herri ikuskera lantzea ahaztu zaigula. Irlandan bada herri bat, herria hiltzen hasita zegoela ikusita herri batzar bat antolatu zuena. Guztien artean aurrera egiteko tratua egin zuten: guztiek herrian erosten zuten, herritarrentzat onurak ezarri zituzten, herrira zetozenentzat baliabideak eta azpiegiturak jarri zituzten; herrian egiten zuten parranda; lo egin nahi zutenak gogoan hartu zituzten... adostasun askotara heldu ziren. Euren herriaren aldeko apustua egin zuten. Azkenean herriak bizia badu, herritarrentzat dira onurak. Gaur egun, barne zein kanpo turismo gehien jasotzen duen herrietako bat da. Garai beltzak atzean gelditu ziren haienentzat. Batera eginez asmatu zuten.

Pena gurean kanpoko ereduak gauza batzuetarako bakarrik jarraitzea, ez?

Garbiñe Garagarza

intereseko telefonoak

OSASUNA

Anbulatorioa (Osakidetza).....	943 60 43 00
DYA zentrala.....	943 46 46 22
Mendaroko ospitala.....	943 03 28 00
Odol emaleen taldea.....	943 60 39 30
Javier Otxagabia botika.....	943 19 50 26
Lon Apraiz botika.....	943 60 32 50
Larrialdiak.....	943 46 11 11

ADMINISTRATIO BULEGOAK

Udaltzaingua.....	943 60 70 48
.....	679 16 25 00
Udaletxea.....	943 60 32 44
Turismo bulegoa.....	943 60 33 78
Posta zerbitzua.....	943 60 30 44
Bake Epaitegia.....	943 60 70 49
Itsas etxea.....	943 60 34 00
Ur patzuerua.....	902 30 22 22
Mankomunitatea (trasteak eta zaborrak)	
.....	943 70 07 99
Alde Zaharra eraberritzeko zerbitzua.....	943 60 34 18

IKASKUNTZA-IRAKASKUNTZA

Goizeko Izarra ikastola.....	943 60 36 75
San Miguel ikastetxea.....	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua.....	943 60 36 27
Udal euskaltegia.....	943 60 30 94
Musika eskola.....	943 60 37 80
Haur eskola publikoa.....	943 60 41 19

GIZARTE ONGIZATEA

Gizarte Ongizate zerbitzua.....	943 19 50 81
Anai Arte jubilatuen egoitza.....	943 60 34 10
Mikel Deuna zaharren egoitza.....	943 60 38 71

ZERBITZUAK

Pesa.....	902 10 12 10
Eusko Trenbidea.....	902 54 32 10
Loiuko aireportua.....	905 50 50 05
Hondarriako aireportua.....	943 19 23 47

BESTE BATZUK

Liburutegia.....	943 60 41 82
Kirolegia.....	943 60 31 75
Gasolindegia.....	943 60 32 10
Miruaiz Frontoia.....	688 643 180

Autobusak

MUTRIKU – DONOSTIA – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	7:00 / 10:00 / 13:30 / 19:30
	Zapatuak	10:00 / 16:30
	Jai egunak	10:00 / 19:30
Donostiatik	Astegunak	8:00 / 11:30 / 14:30 / 20:30
	Zapatuak	11:30 / 19:30
	Jai egunak	11:30 / 20:30

MUTRIKU – BILBO – MUTRIKU

1. BIZKAIBUSen autobusa hartu Ondarroan:
> **6:10**ean hasi eta 20:10 arte, orduro. > **6:40**ean hasi eta 19:40 arte, orduro.
2. PESArean autobusa hartu Eibarren, haraino Euskotrenen

DEBARA eta Debabarreneko herrietara

Astegunetan: 7:15etik 21:15era orduro / **Jai egunetan:** 8:15etik 21:15era, orduro

ONDARROARA

Astegunetan: 6:55etik 20:55era, orduro / **Jai egunetan:** 7:55etik 20:55era, orduro

Trenak

Tren guztiak, adierazitako lehenengo ordutik aurrera, **ORDURO**

DEBA – DONOSTIA – DEBA

Debatik 6:44-7:44-...-21:44
Donostiatik 5:47-6:47-...-20:47
Jai egunetan 8:44etan hasiko dira

DEBA – BILBO – DEBA

Debatik 6:43 -7:43 -...-20:43
Bilbotik 6:00 -7:00 -...-20:00
Jai egunetan 8:43etan hasiko dira

DEBA – EIBAR – DEBA

Debatik 6:43 / 7:43 / ... / 21:43
Eibartik 6:13 / 7:13 / ... / 21:13
Jai egunetan, 8:43etan hasiko da
Jai egunetan, 8:13etan hasiko da

Zaintzako botikak (Mutriku eta Deba)

URRIA

23tik 25era	Amaia Zalduegi (zapatu goizean, Lon Apraiz)
26tik 29ra	Lon Apraiz
30ean eta 31n	Javier Otxagabia

AZAROA

1ean	Javier Otxagabia
2tik 5era	Amaia Zalduegi
6tik 8ra	M. Cristina Riveiro (zapatu goizean, Javier Otxagabia)
9tik 12ra	Javier Otxagabia
13tik 15era	Lon Apraiz
16tik 19ra	M. Cristina Riveiro
20tik 22ra	Amaia Zalduegi (zapatu goizean, Lon Apraiz)
23tik 26ra	Lon Apraiz
27tik 29ra	Javier Otxagabia

APRAIZ.....630 05 50 97 ZALDUEGI.....669 26 22 01
OTXAGABIA..689 58 57 59 RIVEIRO..... 667 33 88 90

ERAIKUNTZAK

SAGARMIÑA, S.A.

ETXEGINTZA ETA BERRIKUNTZA

San Agustín kalea, 11 - Tel eta Fax 943 60 41 89
Posta kutxa: 71 - MUTRIKU (Gipuzkoa)

METEC-MOTRIC-eko LANGILEOK MUTRIKUKO HERRIARI ETA IRITZI PUBLIKOARI

Azken aldian Metec-Motric-eko langileok (gureiza fabrikakoak) gure etorkizunaz arduratuta aurkitzen gara. Joan zen abuztutik hona, Intokiko langile gehienok kontratuen etendurazko ERE edo Lan Erregulazio Espediente baten menpe gaude. Enpresako zuzendaritzak lan zama jaitsi egin zela argudiatuta, ERE bat aurkeztu zuen uztailan Gipuzkoako Lan Delegaritzaren aurrean. EREaren negoziaketan Metec-Motric-eko langileok lanpostu guztien etorkizuneko bermea eskatu genion enpresari eta bere erantzuna honakoa izan zen: gaur egun enpresa kokatzen den lurretan etxebizitzak egiteko proiektuak eta enpresaren lekualdaketak aurrera egiteko arazoak zituela eta proiektu horrek aurrera egiten ez bazuen enpresaren bideragarritasuna kolokan zegoela. EREaren kontsulta epea akordiorik gabe bukatu zen eta Lan Delegaritzak, beti egiten duen bezala, patronalaren mesederako ebazpena eamnu zuen, EREa ONARTUZ. Beraz, argi eta garbi salatu nahi dugu Eusko Jaurlaritzak egiten duen bezala enpresariaren interesak lehenetsi baititu langileon interes eta beharren gainetik.

Enpresako zuzendaritzak etxebizitzaren proiektua geldituta egotearen errua promotoreari eta udaletxeari botatzen die, orain arteko ibilbidean enpresak erakutsi duen diru gosea eta espekulazio aseezina ezkutatu nahian. Enpresak, berriz ere langileok trukeko txanpon gisa erabili nahi gaituzte, terrenoen "errekalkifikazioa" ematen baldin bada etekina ateratzeko. Baina hau jadanik ezaguna egiten zaigu, duela urte batzuk ere enpresa ixteko mehatxupearan gure soldataren %15eko jaitsiera pairatu baiken. Orain arte, enpresari mehatxu politikak etekin ederrak eman dizkio, beti ere LANGILEON KONTURA. Baina langileok, jada nazkatuta gaude hazkunde nhiz jaitsiera ekonomikoko garaietarako paganoak izateaz. Ez dugu mehatxuen aurrean burua makurtuko.

Beste alde batetik, udalari honako eskaera luzatzen diogu: udalak terreno horiek "errekalkifikatu" behar baldin baditu, enpresari lantokiko lanpostuak bermatzeko konpromisoa eskatzea. Ez litzateke batere ona izango Mutrikuko herriarentzat, eta ezta ere langileontzat, enpresari sekulako irabaziak suposatuko dizkion terrenoen salmenta egin eta gero enpresak herritik alde egitea edota langileak kale gorrian uztea. Ez zen hori egiten duen lehen enpresa izango. Eskualdean adibide esanguratsu bat daukagu; urte askotan Itziarren kokatuta egon den eta Eusko Jaurlaritzatik dirutza ederrak jaso dituen IBERLEIBER itxi dute 85 langile inguru kale gorrian

utzia. Administrazio publikoek bere herritarren interesak defendatu behar dituzte eta ez enpresariak soilik. Orain arte, udalaren partetik langileon aldeko hitzak entzun ditugu. Ea ekintzak ere ildo beretik doazen.

Azkenik, herritarrei eskerrak eman nahi dizkiegu beraingandik jasotako babesarengatik eta bide batez aurrerantzean eman daitezkeen gertaeren aurrean, langileok eman beharreko urratsei eta ekimenei babesa ematen jarraitzea eskatzen diegu. Herrian lantoki bat ixteak hainbat familiarentzat drama bat suposatzeaz gain, eragin ekonomiko eta sozial erabat kaltegarriak dakartza berarekin. Langileok, ERE eta mehatxu guztien gainetik gure etorkizuna defendatzen jarraituko dugu.

ERERik EZ! MEHATXU GEHIAGO EZ! GURE LANPOSTUEKIN EZ JOLASTU!

Metec-Motric-eko langileak

ZAKAR POTOAK BEHAR DIRA

Eleiz atzeko plazoletan Malen aurretik falta ziren ipini zituzten momentutik eskasak gertatu ziren zakar potoak, bat ez, lau, laurak, lau zeuden eta. Malenatarako ipiniko zirela pentsatu genuen, udalak tiobibuak bertan jarri nahi izaten ditu eta. Ba Malenak joan ziren eta zakarpotorik ez. Kalbaixuak ere joan ziren, eta zakar potorik ez. Ea gabonak heldu aurretik jartzen diren.

Bide batez, zuhaitz gizarajoak zaindu, espaloian piboteak ipintzen amaitu, lurreko baldosak pegatu, plazak garbitu, eskobatu bai baina garbitu ere bai...

Gauza horiek denak eskatzen ez badira, ez ditu inork egin behar?

Ibaibarriagakoak

ESKUTITZAK

Herri osoaren aurrean adierazi nahi duzuna adierazteko txokoa

gutxi gorabeherako luzera:
2000 karaktere / 300 hitz

(testua luzeagoa bada,
Kalaputxik mozteko aukera izango du)

kalaputxi@topagunea.com
edo

Luardo etxea, beheko buzoian

INTERNETEKO HARREMAN-SAREAK ERNE GURASOOK!

Ia etxe guztietan zabaldu diogu atea Interneti, zahar eta gazte denok probatu dugu mundu zabalarekin harremanetan jarri gaituen leiho berria. Batzuek eguneroko eginbeharrak betetzeko eta gutxi gehiagotarako erabiltzen duten bitartean, Aro Digitalean jaiotako gazteek, berriz, elkarrekin komunikatzeko eta denbora pasatzeko erabiltzen dute. Gure gazteak trebeak dira oso teknologia berrien erabileran eta naturaltasun osoz murgiltzen dira bertan: lagun berriak egin, musika entzun eta elkartrukatu, bideoak ikusi eta elkarri bidali, argazkiak kuxkuxeatu eta komentatu, zokomiran ibili eta, jakina, eskolako lanak egiteko informazioa bildu eta elkarri bidali ere bai.

Orain dela gutxira arte, posta elektronikoa eta web-orriak baino ez genituen ezagutzen Interneten; gaur egun, ordea, harreman-sareak perretxikoak udazkenean baino azkarrago ari dira sortzen eta zabaltzen. Harreman-sare horiek (Tuenti, Facebook, Myspace, Hi5, Frienster, Tribe, Orkut, Linkara...) benetako amaraun bihurtzen ari dira gazte jendea, eta hain gazteak ez direnak ere, harra-patzeko. Galdetu, bestela, 11 urte ingurutik gorako edozeini! Baina zer egingo diogu, ba, garaian garaikoak! Eta horixe da, zorionez edo zoritxarrez, gure gazteei egokitu zaiena: aro digitala, alegia.

Zertaz ari garen ez dakienarentzat, esan dezagun harreman-sareak festa handi baten antzekoak direla: aspaldiko lagun eta ezagunekin topo egiten dugu, jende berria ezagutzen dugu, helbide eta telefonoak trukatzan ditugu hurrengo batean ere elkartzeko, familia eta lagunak argazkiak erakusten dizkiegu, lagun berriak egiten saiatzen gara eta lagunak lagunak ere ezagutzen ditugu... Ba, Internet bidezko harreman-sarea horixe baino ez da, baina partaide bakoitza ordenagailu baten aurrean jarrita dagoela; alegia, aurrez aurre egon beharrik izan gabe.

Harreman-sare horiek ez dira, berez, txarrak; eurentaz egiten den erabilerak, ordea, izan

daiteke arriskutsua. Arriskutsua izaten da norberaren datu pertsonalak denen bistan lagatzea, ez baitakigu norengana irits daitezkeen. Arriskutsua izaten da zenbait argazki erakustea, norberarenak, zein lagunak edo familiakoak. Arriskutsua izaten da ezezagunekin berrikeria aritzea. Eta arriskutsua izaten da, gainera, norberaren pasahitza galdu edo besteren bati ematea. Badakigu badaezpadako pertsonak leku guztietan egoten direla, eta anonimatoak laguntzen duenean, arriskua handitu egiten da, normalean. Kontuz, beraz!

Ume edo gaztetxo bati sekulako sufrimendua eragiteko, ordea, ez dago hain urrutira joan eta mamu ezezagunen bila ibili beharrik. Horixe da, gainera, askotan gertatzen dena. Izan ere, sarritan ingurukoren bat baliatzen da anonimotasun horretaz gezurrak zabaltzeko edo komentario mingarri eta iraingarriak aineratzeko eta beste guztien

aurrean barregarri lagatzeko. Izena ere jarri diote eraso mota horri: cyberbullying deitzen zaio. Jakina, ez da ezer berririk asmatu, tresna bat gehitu baino ez da egin: lehen katean edo "mobilen" bidez bidaltzen zituzten irainak, orain harreman-sareen bidez zabaltzen dituzte.

Gurasoena da semea-alabak hezitzeko ardura eta bizitzarako bidea erakustekoa ere bai. Baina nola demontre lagundu —irakatsi ez, jakina, eurak baitira jakitunagoak informa-

MUTRIKUKO TANATORIOA Ntra. Sra. de Begoña **EHORZKETA**
Iriagirre z/g
Tel.: 646 351 352 - 943 60 47 78
943 20 10 95 (24 ordu)

PANADERI - BERRI
C/ BARREN KALEA, 4 TEL. 943 60 33 03
MUTRIKU

tika kontuetan— arrisku horietan eror ez daitezen? Eta, zer egin esandakoari kasurik egiten ez badiote?

Debeku hutsak ez du normalean ezer konpontzen; gainera, ezin ditugu gure gaztetxoak euren garaiko teknologiatik at mantendu: garaian, garaikoak izaten utzi behar diegu. Etxean ez bada, ziur izan lagunen etxean edo beste nonbait sartuko direla. Hobe izaten da ordenagailua umeen gelatik atera eta etxean denok egoten garen lekuren batean ipintzea; horrela, guraso eta seme-alaben artean elkarbanatuko da, eta kontrola gehituko da. Dena den, umeak bakarrik egoten badira etxean, ez dugu gauza handirik konponduko. Kasu horretan, Internet kontrolatzen lagun diezagukeen programaren bat ezarri beharko dugu.

Ordenagailuak Windows Vista bertsioa baldin badauka, berak dauka Internet kontrolatzeko programa bat. Horri

esker, gurasoek mugatu ahal izango dituzte erabiliko diren programak, ireki ezingo diren web-orriak eta baita ordenagailuaren erabilera-ordutegia mugatu ere, asteko egunak eta eskola-orduak kontuan izanda. Ixteko ordua iritsi baino 15 minutu lehenago, abisua jasoko du umeak dokumentuak gorde ditzan, lanean ari bada.

Badira beste programa batzuk ere seme-alaben sartu-irten birtualak kontrolatzeko aukera ematen dutenak. Hona hemen erabilienak: Chat Controller, Naomi.2.3.90, Control-kids eta Optenet. Horretaz gain, Interneten badaude txikienek sarea modu egokian erabiltzen ikasten joateko laguntza ematen duten orri batzuk. Horietako batzuek adinari egokitutako programak eskaintzen dituzte, eta Interneten jolasen bidez sartzeko modua eskaintzen diete txikienei: www.navegacionsegura.es, www.laredytu.com eta www.portaldelmenor.com, besteak beste.

HAUR ETA GAZTEENTZAKO AHOLKUAK

© **Ez utzi zure datuak denon bistan**, lagunek ikusteko moduan bai, baina ez mundu guztiaren aurrean ikusgai.

© **Ez sartu datuen artean telefono zenbakirik eta etxeko helbiderik**, ezta e-mail helbiderik ere.

© Ez ibili zeure buruari urteak gehitzen, ez aldatu jaiotze-datarik. **Ez egin iruzurrik.**

© **Errespetuz tratatu beste kideak**, ez ibili inoren aurkako gezurrak zabaltzen edota komentario mingarriak aireratzeko.

© **Ez onartu ezezagunen gonbidapenik**: ez baldin badakizu noren laguna den eta nola aurkitu zaituen, esan beti ezetz.

ZUTABE
sukaldeko altzariak

.....dekorazio proiektuak
.....sukaldeak
.....ateak
.....leihok
.....egurrezko lurak
.....neumiko altzariak
.....gremioen koordinaketa

Artibai kalea - ONDARROA - 94 483 02 29 - zutabesukaldeak@euskalnet.net

AIBOKA
KAFETEGIA - OKINDEGIA

Domingo Ibaibarriaga, 5 - Tel. 943 60 46 73 - MUTRIKU

GUREIZA FABRIKAZ KEZKATUTA

Urteak dira Gureiza fabrikaren inguruan surrumurruak zabaldu zirenetik: Alemaniarrak bazihoazela, langileak taileraz jabetu behar zirela, fabrikaren terrenoak errekalifikatu behar zirela, pabeiloi barri bat egin behar zela...

Ezer definitiborik egin gabe zegoela, krisia Mutikura ere heldu zen, eta ordura arteko negoziaketak eta elkarriketak hortxe gelditu ziren, ezertan gauzatu gabe.

Gureiza fabrikako langileak biltzen eta beren kezka gizarte-ratzen hasiak dira, fabrikaren aurrean, eleizako eskaileretan... herritarrei beren kezka agertzearen. Gaur egungo krisiak, EREa, eta gaur egungo egoerak baino gehiago kezkatzen ditu fabrikak izan dezakeen etorkizunak.

Non egongo da fabrika? Zenbat langilerentzako lana izango du? Zenbat denboratarako izango da lana? Horrelakoak dira gureiza fabrikako langileen kezka. ✕

SOKAMUTURRA ARGAZKI ERAKUSKETA

Izenburu hori eman dio Eduardo Arrillagak bere erakusketari. Elgoibarren jaioetako argazkilariak 14 urte zituen bere lehen argazki makina eskuratu zuenean. Irudia eta Soinua ikasketak egin eta bere lanbidea bilakatuko zen argazkigintzan murgildu zen.

Bere lan oparo eta zabalaren artean "Sokamuturra" argazki bilduma da egun gure herrian ikus dezakeguna, hamar urtetan zehar egindako argazkiekin osatutako bilduma.

Argazki bitxiak, ederrak, biziak... ikustea merezi duten horietakoak.

Urriaren 31 bitartean Zabil kultur etxean ikus ditzakezue. Ez galdu aukera! ✕

SOKAMUTURRA

**eduardo arrillagaren
argazki erakusketa**

zabil kultur etxean
urriaren 31ra
www.zabil.net
900 11 11 11

MIRUAITZ PILOTALEKUAN ALDAKETAK

Aurtengo udan udalak pilotalekuaren eta hari lotutako tabernaren kudeaketa egiteko lehieketa egin ondoren, dagoeneko martxan jarrita daude kudeatzaile berriak: Arrate Mendibe eta Josu Mendizabal.

Kudeatzaile berriek adierazi digutenez, haize berri bat eman nahi diote pilotalekuari, eta horretarako Danok Bat pilota elkartearekin elkarlana sustatuko dute. Pilotaz gain, pilotalekuan beste jarduera batzuk antolatzea ere ondo ikusiko lukete, azken batean, pilotalekua herriko espazio publiko itxi bakarretakoa baita.

Bestalde, adierazi digutenez, umeei atzeko paretean jolasteko aukera berritzeko ahaleginak egingo dituzte, zaletasuna gaztetan, umetan egiten baita.

Kantxa erabiltzeko txanda eskatzeko, tabernan edo telefonoz (688643180). ✕

komikixa

josu ituarte "pitxame"

ESKERRIK ASKO, JOSE LUIS!

San Jeronimoko jaiak aurten bereziak izan dira auzotarrentzat, omenaldi dotorea egin diote-eta bertako Jose Luis Isasikoari.

JAIEEN HISTORIA

San Jeronimo Jaiak aspalditik ospatu izan dira, urte batean izan ezik uholdeak eragindako sarraskia zela medio. Etxean askotan entzun ditugu antzina egiten ziren jaiiei buruzko pasarteak, herri kirolak zirela, bertsolariak, eta baita zaldi gainean egiten zuten ikuskizunari buruzkoak ere, agian guretzat oso ezezagunak direnak. Badira argazkiak zaldi gainean eta paitaren burua eskuan zutenekoak ere. Illunbeko mahats parren azpian egiten zuten, paita zintzilik jarri eta gazteak zaldiarekin trotean joaten ziren nork lepoa hautsiko.

Nola ez, erromeria ere ezin falta. Orduan, bi alditan egiten zuten erromeria, bata arratsaldean eta bestea gabeen. Jaiak Illunbeko plazan ospatzen ziren San Jeronimoko ermitaren atzeko aldean. Euria egiten zuenean (gehienetan izaten zen), baserrietako aterpetak aprobetxatzen zituzten, urte batean Aranan, hurrengoan Antsomendin, Zubeltzun, Isasi goikoan... Pertsona ospetsuak ekartzera ere animatzen ziren: Harri-jasotzaileen artean Perurena gurean izan zen, baita aizkolariak, ... Garai haietan Taberna Teodorok eraman zuen, eta Felipe errokillak saltzera etortzen zen.

JAIEEN ANTOLAKUNTZA

Nahiz eta auzo honetako jaiak irailaren 30ean ospatzen diren, auzotarrak ekaina bueltan (San Juan inguruan) hasten dira biltzen, elkartzeko gunea duten Illunben batzar txiki bat eginez. Benetan eskertzekoa da bai Illunbeko Joxe Mari eta Ramonitan partehartzea. Lehendabiziko batzarrean, elkar agurtu, txantxa eta parre artean kontu kontari aritu, eta azkeneko minutuan auzoko jaiiei buruzko lehen pausuez hitz egin ondoren hurrengo batzarrerako eguna jarri. Jaiak martxan dira, beraz, hurrengo batzarrean bakoitzari bere eran-tzukizuna ezarri eta aurrera!

Kalbarixoko jaien bueltan egokitzen dute Illunbeko plaza, gizonetakoek "montajia", toldoa, aterpea eta tabernak jartzen dituzte eta emakumeetakoek gauzak atera, garbitu eta erabat moldatu, sukaldea, eskariak, edariak, janariak.... Pentsatu eta prestatu. Hori bai, amaitutakoan "afarimeixendia", nola ez! eta kontu kontari mahaiaren bueltan jartzen dira zahar eta gazte, haur eta andrak, gizonak eta neskak! Batzuk joan bestiak etorri, mobimentua ugar! egoten da, bai, guztientzako zer eginga, bateko eta besteko saltsa, gogo eta maitasun askorekin eginiko jaiak direla esango nuke. Auzoko askok edota gehienek parte hartzen baitute. Familia handi bat bilakatzen da, beraien etxea San Jeronimo bihurtzen delarik.

OMENALDIA

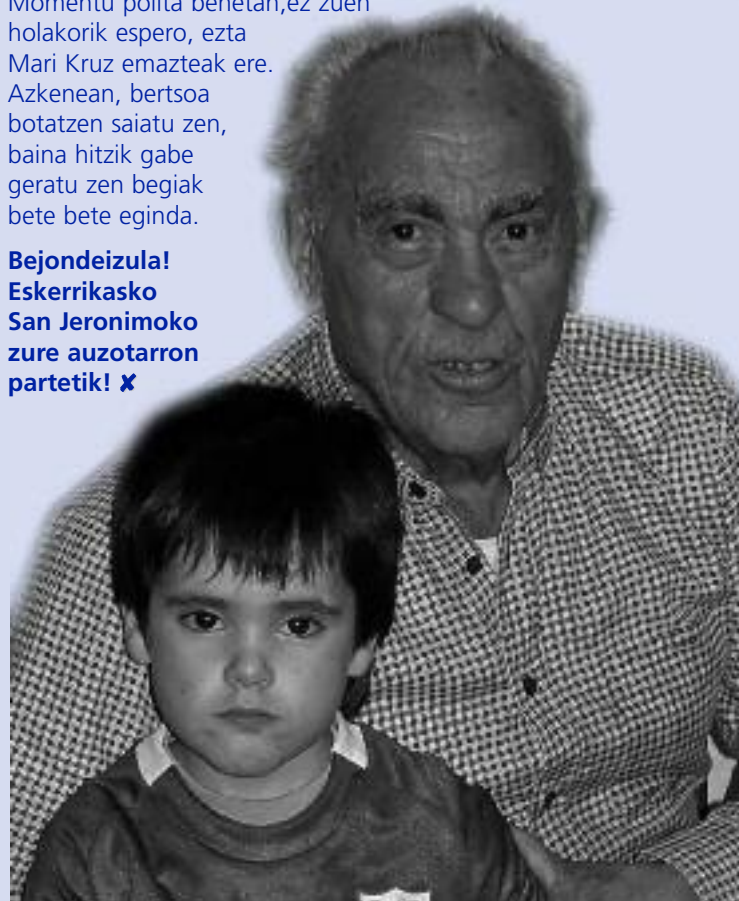
Aurten, sanjeronimotarrek omenalditxo bat egin nahi izan dute: "lehen aldiz, zerbait berezia egin nahi genuela eta dagokion merezimendua eskaini nahirik, Jose Luis Isasiko omentzearen ideia denon artean adostu eta sorpresa bat egitea erabaki genuen".

Askotan aipatzen dugun "Errepublika independienterako" alkatea behar genuela eta, Jose Luis izendatu genuen aspaldi alkate. Izan ere, bera da jaiiei hasiera emateko arduraduna, itxaplerokoak pizteko ere bai". Bihotz handiko gizona dela diote bertakoek, nerbio hutsa, jaietan beti denerako prest egonten dena: lanerako, herri kirolak egiteko, biletak saltzeko, plazan jo ta fuego dantzatzeko, errifak zozketatzeko...

Benetako sorpresa hartu zuen, bertsolariak beraien saioa amaitu eta Jose Luisi bertso bat botatzeko esan zitzaionean. Lehenengo estutasun ederra pasatuko zuen pentsatzen "a ze nolako bertsoa bota behar dudan horrenbeste jenderen aurrean", baina, ondorengoak urduriago jarri zuen ez baitzekien zer zetorren. Bere bi alaba Guruzne eta Idoiak eta Oñeka ilobak, aureskua egin eta oparia eman zioten.

Momentu polita benetan, ez zuen holakorik espero, ezta Mari Kruz emazteak ere. Azkenean, bertsoa botatzen saiatu zen, baina hitzik gabe geratu zen begiak bete bete eginda.

**Bejondeizula!
Eskerrikasko
San Jeronimoko
zure auzotarron
partetik! X**

Jose Luis Arrieta Isasi Behekoako, Gaizka biloba magalean.

LEA-ARTIBAI

Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20

ONDARROA: Arta Bide, 24 - Tel.: 946 830 960
Mug: 659 879 268

- Ohe gaineko
nordikoak
- Oihalak
- Kuxinak
- Alfonbrak
- Gortinak...

aprobetxatu aukerak!

Konde kalea 7 - Tel. 943 604 593 kontxa@aldatu@hotmail.com

SENDABELARRAK EZAGUTZEN

**SENDABELAR UGARI MUTRIKUN,
HAUEK EZAGUTU ETA NOLA
ERABILI IKASTEKO IKASTARO
INTERESGARRIA EGIN DUTE
BASERRITARREK**

Mutriku eta inguruak aberatsak omen dira sendabelarretan. Amalurrak bizi irauteko behar dugun guztia eskaintzen digu, horien artean sendabelarrak, gure gorputzak osasuntsu mantendu eta gaixo gaudenean sendatzeko. Baina gure ezjakintasunak belarrak alde batera uztera bultzatzen gaitu. Hori gerta ez dadin eta eskura daukaguna ondo aprobetxatzen ikastearren, ikastaro bat egin du Mutrikuko baserritar talde batek. Galdonako Maria Begoñak horretan hartu du parte eta ikastaroko gorabeherak kontatzeko bere etxean hartu gaitu.

Maria Begoña Iruzta Elu (1945-04-08) izatez Berriatukoa dugu, baina Galdona baserrira ezkondu eta ber-

tan bizi da. Etxeko negozioa aurrera eraman eta ikastaroak egiteko ere ateratzen du astia. Gogoz eta ilusioz hartu gaitu baserrian eta azalpen ugari eman dizkigu azken egunotan egin duten ikastaroari buruz.

San Jeronimo egunean bukatu zuten Sendabelarren ikastaroa eta orain momentuan beste batekin dabilta. DEBEMENen bitartez antolaturikoak biak. Galdonan egiten ari dira, bertan aparkatzeko arazorik ez eta lokal ederrak dituztelako klaseak aurrera eramateko; gainera, baserriarrei ere egoki datorkie lekua. Bereziki baserriarrei zuzendutako ikastaroak dira, baina kaletarrek ere badute parte hartzeko aukera, horretarako eskaerak egon baitira. Ondo antolatuak daude, eta ordaintzen dutenagatik merezi duela dio Mariak, aseguru eta guzti baitaude.

Sendabelarren hirugarren ikastaroa dute, aurretik informatika eta beste ikastarotxo bat ere egin baitute. Aipatu digunez, azken honek aurreko ikastaroak gainditu ditu, oso interesgarria izan baita. Lehenengo egunean hamabi bat lagun bildu baziren ere, bigarren egunean Tolosaldeko Fraisoro Nekazal Eskolan lanean dihardutenak eta Mutrikuko jende gehiago gehitu zitzairen. Denetara, hogeitabat lagun egon dira, lau egunetan lauretatik seiak arteko ordutegian. Galdonara bertaratutakoen iritziz, gutxitxo, oso interesgarria izan baita ikastaroa.

Lehenengo egunean belarrak ezagutzen aritu ziren, bigarren egunean belar hauen erabilpena aztertu zuten, adibidez aski ezaguna den paretaria izenekoarena. Belar hau paretetan hasten da eta gibela garbitzeko oso ona da, baina, belar hau bera bakarrik hartuz gero oso bizia denez, beste belar batzuekin nahastu beharra dago, lasaiago eta luzaroago hartu ahal izateko. Beste batzuk tentsioa jaisteko, besteak lo lasai egiteko, zikina ateratzeko edo garauak kentzeko belarrak ere ezagutu dituzte, diabetisa jaisteko... Hirugarren egunean belarrak ikusi eta jasotzera irten ziren, batez ere ikusi eta ezagutzera, irakaslea ez baitzen belarra moztearen aldekoa, momentuan erabili behar ez bazen behintzat. Belarrak mimoz eta errespetuz zaindu zituzten, guztira hiru edo lau bakarrik batuta. Laugarren egunean, ukenduak, olioak... egiten ikasi zuten. Bi ordu eta erdi aritu ziren kremak egiten, eta orain etxean gordeta dituzte, bakoitzari izena jarrita.

BELARRAK JASO ETA ERABILTZEN IKASI

Ikusi dituzten sendabelar guztietatik batzuk aski ezagunak izan dira beraientzat, etxean orain dela ez urte asko erabiltzen zituztenak; erredurentzat, ilea jauzten denean berriro ateratzeko, garituak kentzeko pikuaren esnea... Menta belarra, adibidez, garai batean etxean oso erabilia zen: Bildu, sortak egin eta erratz modura erabiltzen zuten, etxe guztia garbitu eta arkakusoak uxatzeko. Orain, berriaz, erabilpen berri bat ere ikasi dute: Zorriak uxatzeko ere erremedio oso ona ei da.

Gaur egun, badirudi alpertu egin garela. Gure inguruetan, etxe ondoan nahi beste belar dugu, esaterako kamamila, baina, ez dugu astirik hartzen hau batu eta etxeetan erabiltzeko. Nahiago dugu sobretxoak erabili eta kito. Ikastaroko partaide askok komentatutako gauza bat izan da hau, etxe inguruan belar onak eduki eta albo batera uzten ditugula. Emakume honek zera aipatu digu, orain dela hamabost bat urte, garai honetan udazkenean, Donostiatik bi lagun etortzen zirela, erizaina eta hospitaleko langilea. Hauek zakua bete belar eramaten zuten Galdonako zelaietatik. Leizarren azpira ere hurbiltzen ziren, han belar bereziren bat aurkitzen baitzuten. Bestalde, hemen bada sauko izeneko zuhaitz bat, garai batean Mutrikuko medikua zen Don Benitok erabiltzen zuena. Ikastaroan ere erabili dute saukoa ukenduak egiteko.

Galdonako etxe ondoan hogeitabost belar ezberdin aurkitu zituzten, lasaigarriak, alzehimerraren aurkako edo memoria argi mantentzen laguntzen duen belarra, eta gizonezkoentzako ere bat berezia badela dio Begoñak. Baserriarrok belar asko ezagutzen ditugu, karraskiloa, kamamila, berbena, uztaua eta hauek erabiltzeko ez daukagu beldurrik. Erabiliko denaren arabera, eskutxo bete hartu, litro bat edo litro eta erdi uretan irakin, eta nahiko.

Apunteak hartu dituzte, baita liburu bat erosi ere, ikasitakoa errepasatu eta zalantzak begiratzeko. Orain momentuan krisian gaudela, baserriarrek ez daukagu ajolarik dio Begoñak, belarra jan eta kito. Irakasleak berak, zelaian bertan belarra hartu eta jan egin zuen, esanez edozein jabetxetan entsaladan jaten den belarra dela. Beraz, ez daukagu kezkatu beharrik.

Martxoaren lehenengotan izango da sendabelarren bigarren ikastaroa. Horretan parte hartzeko aukera izango dute mutrikuar guztiek, baserriarrek eta kaletarrek. ✕

GAIXOEN ZAINZAILAK ZAINZEKO LAGUNTZA

Sendabelarrenaz gain, orain momentuan beste ikastaro bat egiten ari dira Galdona aldean: nola zaindu zaintzaileak, hau da, etxean nagusiak edo gaixoak dituztenek nola zaindu behar duten beren burua. Dagoeneko hiru egun daramate, hamabi bat lagun bilduta, denak baserriarrek, eta ia denak etxean nagusiak dituztenak.

Gehienetan zaintzaile hauen autoestima beherantz joaten da, eta, nekeak gailenduta edo menperatuta, jateko gogoia ere gutxitu egiten zaie, batzuk depresioan jausten direlarik. Hori dela eta, ikastaro honetan egiten duten lana baloratzen erakusten zaie, beraien buruak zaintzen, gaixolari behar den momentuan eta behar den adina kasu egiten, gaixolari ezetz esaten... egiten duten lan guztiak balore handia baitauka.

Laguntasuna etxera etortzea baino laguntasuna ematea hobeagoa dela dio Mariak "bi orduko laguntzarekin ez dugu asko aurreratzen". Laguntza puntualez gain, egunero bizitzarako erraztasunak behar dituzte. Adibidez, igo-gailurik ez den baserrietan hau jartzen laguntzea, logelak honen ondoan ipintzea..., hori da laguntza egokia gaixoei hogeita lau ordutan egon behar baita.

Beraz, ikastaro honetan ere bada zer ikasi. ✕

EGUNKARIA

aurrera!

Bost urte pasa dira Guardia Zibilak, Espainiako Auzitegi nazionalaren aginduz, Euskaldunon Egunkaria itxi zuenetik. Eraso judizial hark izugarritzko lurrikara politikoa eragin zuen Euskal Herrian, eta jasotako elkartasuna eta gizartearen erantzuna ere tamaina berekoa izan zen.

2003ko otsailaren 20an, Juan del Olmo Espainiako Auzitegi Nazionaleko epailearen aginduz, Guardia Zibilak Euskaldunon Egunkariaren egoitzak itxi eta hamar lagun atxilotu zituen: Inma Gomila, Luis Goia (2006an hil zen), Fermin Lazkano, Xabier Alegria, Xabier Oleaga, Pello Zubiria, Martxelo Otamendi, Txema Auzmendi, Iñaki Uria eta Joan Mari Torrealdai.

Uriak, Oleagak, Otamendik, Auzmendik eta Alegriak torturak eta tratu txarrak jaso zituztela salatu zuten epailearen aurrean. Seiek jarri zuten salaketa, eta salaketa guztiak artxibatuta daude.

Azaroan Espainiako Auzitegi Nazionalan hasiko den epaiketari bi ataletan dago sailkatua: auzi nagusia eta auzi ekonomikoa.

AVT eta Dignidad y Justicia elkarteek, herri akusazio agertuta, Guardia Zibilaren txostenetako argudio guztiak bere egin, eta espetxe zigorrak gogorak eskatu dituzte Egunkaria auziko hamar auzipetuentzat: 300 urtetik gorako kartzela zigorrak eta 234 milioi euro inguruko isunak. Hiru lagun bi sumariotan auzipetu dituzte.

Herri akusazioak dio kontuak faltsutu egin zituztela eta iruzurra egin zutela subentzioak jasotzerakoan. Iruzur fiskala ere egin zutela dio Dignidad y Justicia. Gipuzkoako Ogasunak, berriz, kontuak argiak direla dio.

Ez dago salaketa partikularrik, eta fiskalak karguak erretiratzeari eta artxibatzearekin esku arren, AVT eta Dignidad y Justicia elkarteek herri salaketa gisa aurrera eraman nahi dute Egunkaria auzia, beraz, hemen Botin dotrinak ez dauka indarrik.

Egoera larria da ezbairik gabe. Udako oporrak pasa ondoren berriro jarri da martxan Egunkariaren aldeko makina. Ostiraleko elkartaratzek egiten ari dira, zine mundukoak, politikariak, kirolariak... eta ahal duen guztiak jarri beharko ditu bere indarra eta gogoia injustizia honi aurre egiteko. Baina honek guztiak bere diru kontua izango du, eta horretan ere aurrera egin beharko da. ✕

Ainhoa
Albisu

Xabier
Alegria

Txema
Auzmendi

Fernando
Furundarena

Xabier
Oleaga

Martxelo
Otamendi

Mikel
Sorozabal

Joxe Mari
Sors

Joan Mari
Torrealdai

Iñaki
Uria

Begoña
Zubeltzu

Pello
Zubiria

koadrila afariak, bazkariak, bataioak,
eguneroko menua

MUTRIKU - DEBA ERREPIDEA
LARANGA AUZOA
Etxeko Telf. 943 60 31 17
Johetxe Telf. 943 60 31 67

SAN JUAN
MUTRIKU

PAGOAGA S.A.
iturgintza - berogintza - gasa
igoitsarritza - croztegia
Tel.: 943 74 02 79 - 943 74 05 12
Faxa: 943 74 35 65 / e-mail: pagoagasa@euskalnet.net
San Antolin, 13 - 20870 ELGOIBAR

Egunkaria libre!

AUZI EKONOMIKOKO ZORTZI AUZIPERATUAK ETA ZIGOR ESKAERAK

Joan Mari Torrealdei

Egunkaria Sako Administrazio Kontseiluko lehendakaria.
26 urte eta 4 hilabeteko espetxealdia eta 32.891.200 €

Iñaki Uribe

Egunkaria SAKo kontseilari ordezkaria.

26 urte eta 4 hilabeteko espetxealdia eta 32.891.150 €

Txema Auzmendi

Egunkaria SAKo Administrazio Kontseiluko kidea.

26 urte eta 4 hilabeteko espetxealdia eta 32.891.150 €

Joxe Mari Sors

Egunkaria SAKo Administrazio Kontseiluko kidea.

26 urte eta 4 hilabeteko espetxealdia eta 32.891.150 €

Ainhoa Albisu

Egunkaria SAKo administrazio saileko langilea.

26 urte eta 4 hilabeteko espetxealdia eta 32.891.150 €

Mikel Sorozabal

Egunkaria SAKo adminitrazio saileko langilea.

21 urte eta 9 hilabeteko espetxealdia eta 27.265.727 €

Begoña Zubelzu

Egunkaria SAKo administrazio saileko langilea.

17 urte eta 2 hilabeteko espetxealdia eta 21.640.093 €

Fernando Furundarena

Egunkaria SAKo administrazio saileko langilea.

13 urte eta 3 hilabeteko espetxealdia eta 21.167.546 € x

Iturria:
Egunkaria Aurrera elkartea

AUZI NAGUSIKO BOST AUZIPETUAK ETA ZIGOR ESKAERAK

Joan Mari Torrealdei

Egunkaria SAKo Administrazio Kontseiluko lehendakaria.

14 urteko espetxealdia eta 15 urteko inhabilitazioa.

Iñaki Uribe

Egunkaria SAKo kontseilari ordezkaria.

14 urteko espetxealdia eta 15 urteko inhabilitazioa.

Txema Auzmendi

Egunkaria SAKo Administrazio Kontseiluko idazkaria

14 urteko espetxealdia eta 15 urteko inhabilitazioa.

Martxeko Otamendi

Egunkaria-ko zuzendaria.

14 urteko espetxealdia eta 15 urteko inhabilitazioa.

Xabier Oleaga

Egunkaria-ko erredaktoreburu izana.

12 urteko espetxealdia eta 14 urteko inhabilitazioa

Dignidad y Justiciaren eskaeran; 14 urteko espetxealdia AVTreanean. x

Euskal Herriko eragile politiko, kultural
eta sindikal gehienak, aspaldi ez bezala,
bat egin zuten Egunkariaren itxieraren aurrean

Euskal Herritik kanpo kataluniarrak
izan dira Egunkariaren itxierarengatik
protesta gehien egin dutenak

Edari biltegia

Inarrainraegi

Tel. 943 60 35 09 - Fax 943 60 35 09 - 40000 WATRIKU

Camping

Galdona

JATETXE ETA ERRETEGIA
Galdona Baserria

Tel. 943 60 35 09 MUTRIKU

Andereño Rosarito agurraren tenorean

Erretiratzeko ordua heldu zaio. Eta, isilean, haurrak konturatu gabe, "Pintxo"ri begi batekin keinu egin, eta Goizeko Izarra Ikastola atzean utzi du. Irri bat nabaritu zaio oroitzapenen zirimolan murgildu, eta... ilusioak, irriak, jolasak, kantuak, malkoak, ..., dantzan denak euskararen sintonian, lipar baten igaro zaionean.

Kalaputxik egokitzen jo du Goizeko Izarra Ikastolaren historiaren une batzuk berarekin gogoratzea, askorentzat ezezagunak izango direlakoan.

Nola izan ziren lehenengo urrats haiek?

Garai hartan, gerra ondorengo isilunea mugimendu kultural indartsu batek ordezkatu zuen hegoaldean, eta, nonahi, debeku politikoak gaindituz, zenbait ekintza eramaten ziren aurrera. Biltzea arazoa zenez, mendi txangoak izaten ziren bilgune, eta Mutrikun ere horrela gertatu zen. Ikastolaren sorrera aipatutako ekintza horietako bat zen, eta giro horretan sortu zen gero mamitzen joango zena. 1968ko urtarrila izango zen hitzetik ekintzetara pasatu ginenean: haurrak ikastolara eramango zituzten guraso taldea bildu, eta gela aurkitu eta atondu. Talde lan horretan, niri andereño lanak egitea egokitu zitzaidan, eta, jakina, prestatu beharra. Besteek beren jardunei ekiten zioten bitartean, Donostian ikastolek prestatuta zuten erresidentzia batera joan nintzen bizitzera, eta handik, egunero, Lasarteko ikastolara.

Urte bereko urrian, Elizak Ederrena zinemaren atzeko aldean zeukan gela bat prestatu, eta han sartu nintzen hiru eta lau urteko hogeita hamar bat umerekin, denok lurrean eserita Elbira Zipitriaren pedagogia aplikatzen. Ikuskatzeak saihestea, gure artean umea zeukan aita, orduko Kofradiako maisua, pasatzen zigun abisua, eta han joaten ginen denok Santa Elenara inolako neke eta egaririk gabe. Gurasoekin, bestalde, etengabeko harremana genuen; baita, orduan gauzatzen zihoan Goizeko Izarraren batzordearekin.

Hala ere, Malen jaien bezperan oporrak hartu beharrean, ekainaren azken egunetara aurreratu behar izan genituen, guardia zibilek gela zigilatu zigutelako. Pello Jaunarekin batera agertu behar izan nuen kuartelean.

Nola konpondu ziren arazo horiek?

Guri bezala gertatzen zitzairen beste ikastola guztiei ere, eta

Andereño Rosarito, kurtinen atzean, lehenengo aldiko ikasleei begira.

ARRIETA
AUTOZERBITZUA

Aliprox

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

SUKALDEKO ALTZARIAK
EBANIZTERIA

OKILA AROZTEGIA S.L.

Txirritxa - Mutriku

Tel. 943 60 40 18 - Faxa: 943 60 31 03

Elizak bere babesean hartu gintuen: Katekesi eta Haurren Eskola izan ginen aurrerako urte luzeetan, nortasun juridikoa hartzeko egoera iritsi zen arte.

Aipatuko al dituzu zuretzat garrantzi gehien izan duten etapak?

Gaurko egoeratik begirata prozesu bat ikusten da; baina, hasieran mendiko etapak zirela esango nuke. Arrakasta izan zuen mugimenduak, eta bi urtera andereño Alazne batu zen guregana, eta leku berean beste gela bat atondu behar izan genuen. Hurrengo urtean farmazia berriaren azpian dagoen lokala erosi zen, eta bi gela prestatu, sei urteko haurrek ikastolan jarrai zezaten, Debako ikastolara edo San Migel ikastetxera joan beharrik izan gabe. Komentuko mojek ere utzi ziguten beste gela bat, eta, horrela, derrigorrezko ez ziren eskolaurreko hiru gela, eta derrigorrezko 1. eta 2. mailak genituen martxan. Abiada honetan kontatuta, badirudi aitaren baten egiten zirela gauzak, baina lan eskerga egin zuten orduko gurasoek eta bazkideek: benetan talde indartsua! Gure alde-tik prestaketa pedagogikoan jarraitzen genuen: udaran Bartzelonan Rosa Sensat irakaslearekin, eta urtean zehar Deba bailarako andereñoekin esperientzia trukaketan. Haurtzaintzako tituluez jabetu ginen orduko andereñoak, eta nire ama, Maria Jesus Murgizu eta Joxe Agustin Elezgarainen maisutza tituluak erabiltzen genituen, beharrezko zirenean, tituludunak gure artera etorri eta gure artekoak titulua atera arte.

Hurrengo pauso garrantzizkoa gaurko eraikuntzara pasatzea izan zen. Ikastetxe publiko berria eraiki zen, eta gela libreak gelditzen zirenez, bertan murgiltzearen lehen esperientzia izan zen ikastola baten aldetik. Oztopoz bete gertatu zitzaigun bidea. Eskola publikoko ordezkariarekin egindako gestioen ondoren lortutako baietza, erdizkakoa gertatu zitzaigun inaugurazio egunean eskolaurreko haurrek baimenik ez zutela azaldu zigutenean, irakasleok maisutza titulurik ez genuela arrazoituta. Horrela, haur nagusienak gaurko eraikuntzan, eta txikiak Beheko Plazan, anbulatorioa zegoen lekuan, gelditu ziren. Behean gelditu ginenontzat salto oso baikorra; inoiz izan ez genituen bezalako lau gela, eta leku eroso; baina, eraikuntza berrian gertatu zirenentzat ez zen hain atsegina izan: bizikidetzaz zaila izan zuten eskola publikoko irakasleekin.

Dena den, poliki-poliki, ikastola ikastetxe osoa bereganatzen joan zen, eskola publikoaren estruktura desagertu zen arte.

...eta Goizeko Izarra Ikastola publiko bilakatu zen...

Bai. Hori da hurrengo etapa garrantzizkoa; baina, lehen arazo politiko eta material zirenak, oraingo honetan, zailtasunak ideologikoak izan zirela esango nuke. Bai gurasoen artean bai irakasleen artean, iritzi kontrajarriak zeuden, batzuk publiko izatearen alde eta besteak aurka ikastolen urteetako muina galdu egingo zela-eta. Bozketek publiko izatearen alde egin zuten, eta publiko gara; baina, suhertasunez defenditu ziren iritziak, eta, jakina, hitzez egindako zauriak ez dira pomada batez sendatzen, denboraz baizik.

Asko aldatu al da hasieratik hona ikastola eta bere ingurua? Noski, beste gauza asko bezala. Gizartean baloreak aldatzen doaz, eta lehen elkarlanean oinarritzen zen bizitza, gaur gero eta indibidualago da; horrek, jakina, gela barneko heziketa planetan ere eragin handia du, bertako haurren gurasoek pentsa dezaketena baino handiagoa. Baina, ikastola batek zaila du korrante horren aurka egitea.

Izango dituzu, bada, haurrekin izandako bizitza luze horretan kontatzekorik, zerbait oraindik ukitzen zaitue-na?

Nola ez. Gauza xume asko dira barrena ukitzen didatenak. Denbora asko ez dela, hasiera hartako ikasle ohi batekin hasi nintzen berriketan, eta, orduko bere ikuspuntu hartatik gogoratzen zituenak kontatzean barnea eragin zidan.

Bukatzeko, nola bizi duzu erretiroa?

Uste dut aspalditik daukadala barneratuta erretiroarena, baina, beharbada, ez naiz ondo jabetu, eta udararen luzaeran nagoela iruditzen zait: oraindik oporretan. Nire buruan beti gorde dut Bartzelonako garai hartan Rosa Sensatek esaten ziguna: Pertsona heldua haur baten jolasik onena behar du izan. Irakasleoi gaitasun hori galtzen joatean, ordua ailegaten zaigula pentsatzen dut. Hala ere, negua iritsi arte, ez naiz ondo jabetuko non aurkitzen naizen.

Zerbait nahi diezu esan, orri hauetatik, gure irakurleei?

Bai. Eskerrik beroenak ikastolaren inguruan eragile izan diren guztiei; bereziki hasierako urte gogor haietan jardun zutenei. Eta barkamena eskatu inor, inoiz, mindu izan badut. ✕

Andereño, azken aldiko ikasleekin

Joseba Iñaki Eleizgarai
masajista eta osteopatia

Tel: 630 788 059 - Konte kalea 22, Mutriku

AKELARRE

ANTZERKI TALDEA

Kementsu dabilta Akelarre antzerki taldeko gazteak. “Etxebizitza konpartitua” obrarekin garaile izan dira Erkidego Autonomoan, Espainia mailan gazteentzako antolatzen den “Buero Vallejo” sariketan, eta aurreneko bosten barnean estatu mailan. Hori dela eta, astebeterako Madrilera gonbidatuak izan dira taldeko bi partaide Marisa zuzendaria-rekin batera.

Hori horrela, Kalaputxi Zabiengo ganbaran bildu da taldeko partaideekin eta zuzendaria-rekin, irakurleei beren kanpoko esperientzia eta eguneroko jardunaren berri emateko asmoz.

Kontatuko al dizkiguzue “Etxebizitza konpartitua” antzezlanarekin izandako ibilera?

Bi urte inguruan ibili ginen obra honekin entseguak egiten, eta lehenengo antzezpena Eibarren egin genuen Deba Beheko Eskola Antzerkiaren emanaldietan. Ondoren Mutrikun antzeztu genuen, soilik gurasoentzat, eta iazko “Antzerkiaz Blai”ren baitan aurkeztu ginen publiko guztiaren aurrean.

Hurrengoan, Marisak Espainiako “Buero Vallejo” gazteentzako antzerki sarira aurkeztea proposatu zigun. Ondo iruditu zitzaigun, eta eskatzen zuten baldintzak betetzeko, Zabielen egin genuen grabaketa epaimahaiari bidaltzeko. Espainia osoko berrehun taldek hartu zuten parte, eta gu aukeratuak izan ginen Erkidego Autonomoko irabazle gisa. Hori dela eta, Eibarko Coliseum antzezlekuan antzeztu genuen lana jende aurrean, epaimahaikoak bertan zirela. Espainia mailako lehenengo bosten barnean sailkatu gintuzten. Saria hiru talderentzat baino ez zenez, ez genuen lortu gure obra Madrilan aurkezterik, baina Madrilera gonbita jaso genuen Marisak eta eurek gure artetik aukeratutako bi partaidek. Astebete igaro genuen Madrilan antzerki tailerretan parte hartuz eta irabazleen obrak ikusten.

Zuen antzezpenak euskaraz jokatzeko dituzue. Ez al duzue uste, hori traba dela Madrilan antzeztu behar den obra baterako?

Ez dakigu. Antzerkian ez da soilik hizkuntza erabiltzen transmititzeko; gorputz mugimenduak, keinuak, jantziak, eszenaratzeak, argiak, denak erabiltzen dira: irabazleentako talde batek mallorkeraz egin zuen bere lana, eta, guk behintzat, piperrik ulertzen ez bagenuen ere, ikusleok negarrez jartzeko gai izan ziren. Beraz...

Hurrengo agerpena “Antzerkiaz Blai” ekitaldian izango al duzue?

Horren asmotan ginen “Etxebizitza konpartitua” lanaren jarraipen batekin, baina ez gara heldu oraindik nahi dugun mailara, aurkezpena eta inauterietarako uztea erabaki dugu. Taldean gero eta zailtasun handiagoak ditugu elkartzeko: batzuk unibertsitatean ari direla, besteak lane-

Drama batean jarrita ere, talde hau barrezka hasiko litzateke.

an, besteak... Ez dugu nahi adina denbora antzerkiari dedikatzeko, eta ahal duguna egingo dugu.

Egia esan, beste taldeak ezagutu ditugunean, konturatu gara haien aldean denbora gutxi dedikatzen geniola antzerkiari; baina betidanik funtzionatu dugu horrela: taldean ondo pasatzen dugu, eta uste dugu aurrerantzean ere horrela jarraituko dugula. Marisak markatzen duen dinamika oso gustukoa dugu, eta bera ere gure artekotzat hartzen dugunez, izan ditzakegun zailtasunak gainditzen joango garelakoan gaude. Aitortza bat ere egingo dugu: Erkidegoko lehen postuan sailkatzean, gogorrago egin genituen entseguak, baita azterketa egunetan ere.

Antzerkia egiten ondo pasatzen duzuela diozue? Zer da zuentzat antzerkia? Nola ikusten duzue arte disziplina hori?

Entseguetan ezagutzen da lagun giroa. Beti gaude elkarri barre egin, zuzendu eta laguntzeko prest; beraz, ez da zaila ondo pasatzea. Ondo pasatze horretan, komedia da guretzat aproposena giro hori mantentzeko, eta entsegu bakoitzean, Marisak esandakoaz aparte, gure ekarpenak egiten saiatzen gara, bai norberaren paperean, baita besteenetan ere; askotan, hasi baino lehenagotik zaude barrez, esan edo egingo duzunarekin pen-tsatzten. Marisak dioenez, "hauek drama baten jarrita ere barre egingo lukete".

Bestalde, taula gainean jartzeak zeure buruarenganako autoestimua indartzen du,

Uda aurreko sariak entseguetan gogorrago lan egitera eraman gaitu

erraztu egiten du jende aurrean hitz egitea, ondo ahoskatzen laguntzen du, hizkuntza aberasten duzu; labur esanda, komunikaziorako sendotzen zaitu. Hizkuntza aipatu dugunez, guk euskara batua erabiltzen dugu, eta, agian, inoiz, espresio baten indarra galtzen dugula nabaritu arren, batuan jarraituko dugula uste dugu, horrela hitz egitea arrunt egiten zaigulako; ikasketetan ere batua erabiltzen dugu arazorik gabe...

Eta hemendik aurrera zer nolako asmoak dituzue?

Oraingo eran jarraitzeko asmotan gara. Egia esan, ez dugu inoiz beste era batera funtzionatzea pentsatu ere egin. Umetatik gaude Marisarekin, eta hain gustura gabiltza taldean, ez zaigula burutik pasatu ere egiten besterik. Sari-keta hori dela eta, beste talde batzuen funtzionatzeko moduak ezagutu ditugu, eta nola muntatzen dituzten antzerki tailerrak. Geuk ere gustura hartuko genituzke hala-koak laguntzarik izango bagenu, baina geure kabuz ezin dugu horrelakorik egin.

Eskerrik asko, eta kaka piloa! X

AKELARRE ANTZERKI TALDEA

Marisa Martinezekin batera, goitik eta ezkerretik hasita: Iratxe Iparragirre, Ana Andonegi, Malen Larrañaga, Unai Centeno, Malen Aldalur, Aitziber Andonegi, Amaia Arreitunandia, Ainhoa Santamaria, Nagore Gonzalez, Leire Badiola, eta Maider Gorritiberea.

Mutriku F. T.

talde berria, gogo berria

Aldaketa urtea izan da aurtengoa gure herriko futbolarentzat. Izan ere, aurtengora arte Mutriku Futbol Taldea gidatuz zuzendaritza batzordean jardun dutenek utzi egin baitzuten lan handia egin ostean. Egindako lan horren emaitzetako bat, udalarekin batera lanean diseinatu eta egin duten kanpofutbol berria.

Bederatzi lagunek zuzendaritza talde berri-berria dugu aurrerantzean lan egingo duena. Inork ez du errepikatzen. Jende lehen ere aritua, gogotsu lan egitera etorri dena. Hainbat proiektutan lusio handia duena.

Mutilen lau taldek -Mutriku, Burumendi, Mutriku Txiki, eta Mutriku haurrak- eta nesken bi taldek -Mutriku eta Mutriku haurrak- jardungo dute 2009-2010 denboraldian Mutrikuren koloreak defendatzen. Etxeko partiduak kanpoan jokatzeko hasi badira ere, laster San Miguel futbol zelai berrituan hasi dira.

Zuzendaritza talde berriak bere lau urteko jardunerako kirol politika bati heldu nahi dio, herritarrei futbolerako erraztasunak eta laguntasunak eskaintzea helburu hartuta. Hori dela eta, ondokoak bilatu eta lortu nahi dituzte:

HELBURUAK

- Mutrikun futboleko jolastu nahi duten gazte guztiei ahalbidetzea.
- Taldeak Mutrikuko eta inguruko jokalariekin osatzea, urrutiko jokariak ahalik eta gutxien erabiltzea.
- San Miguel futbol zelaia entrenamenduetarako eta lagunarteko partidu gehiago egiteko erabiltzea.
- Zuzendaritzako lanetan eta taldeetako arduretan gurasoen inplikazioa handitzea.
- Futbol eskola antolatzea eta ahalik eta ondoen kudeatzea.

Futbola konpetezioa ere badenez, zuzendaritza taldeko ordezkariak adierazi digute lehenengo taldeak maila igotzea duela helburu, erregionaleko gorengo mailatik ohorezko mailara, lehenengo preferentera.

Nesken talde haundiarekin ere esperantzak badituzte, baina maila igotzea urrun-urrun ikusten da. Hala ere, kopan edo sorpresatxoaren bat hartzea ez dute baztertzeko.

Gazteei buruz, berriz, argi dute helburua irabaztea ere badela, baina aurreneko helburua kirola egitea, kirolaz gozatzea eta futboleko ikastea dela. Hortik aurrera, etorriko dira besteak.

FUTBOL ESKOLA

Futboleko ikasteko

aukera gazteeneri ere helduko zaie aurtengoan, Mutriku FTK, Foru Aldundiaren babesean, futbol eskola antolatu baitu 8, 9, 10 eta 11 urteko umeentzat. Hortik, infantiletara pasatuko lirateke, Mutriku Haurrak taldera.

Dagoeneko umeen gurasoei batzarra eginda, aurrerantzean taldeak osatu eta arduradunak izendatuko dira, tituludun entrenatzaile baten aginduetara lan egiteko. Hortik aurrera, Gipuzkoa osoan bezala, astelehenetan entrenamendua egingo dute eta, hilean behin edo bitan, igandez, partidua, neskak eta mutilak nahastuta.

Lusio handia du zuzendaritza taldeak proiektu honetan, uste baitu herriko umeen artean zegoen hutsune bat betetzera datorrela eskola hau. Gainera, uste dute futbol zelai berrian umeak errazago eta gusturago moldatuko direla, herrian bertan egongo baitira.

SAN MIGUEL BERRIA

Belar artifiziala jarrita, zuzendaritza taldeak aukera berriak eta anitzak ikusten dituzte aurrean. Batetik, gainera dugun neguan argia edukitzeak aukera asko zabalduko digu geroztik entrenatu ahal izateko. Partiduak ere, lasai antolatu ahal izango dira orduaren beldurrik izan gabe. Gauza ona.

Baina futbol taldeentzat ez ezik, zuzendaritzak garbi du beraiek kudeatu behar duten futbol zelaia herritar guztiek goza dezaten aukerak aztertu behar direla. Horren bila, umeek libre izango dute futboleko ibiltzea entrenamendurik

ez badago, eta heldu baten ardurapean badabilta. Koadrilentzat, beste talde batzuentzat... Alogerak ere finantzaketa bide berriak ekarriko ditu futbol zelai berriak.

Amaitu aurretik, dei bat egin nahi diete zaletuei, futbol zelaira arrimatzeko eta bere herriko taldearekin gozatzeko, San Miguelen Anoetan baino futbol hobea ikusten delakoan. ✕

SBB mutrikuarrak

futbolera grina berpiztuta

Herrian futbol talde bat egonda, zergatik sortu beste bat? Galdera hori batek baino gehiagok egingo zion bere buruari. SBB mutrikuarrak taldeko ordezkariak galdetuta, adierazi digute ez direla inori tokia hartzera, espazio berri bat hartzera baik. Beharbada konpetizioari oso lotuta dagoen talde batek eskatzen duen dedikazioa eskaini ezin dion jende bat batu dira, denak futbolari ohiak, eta helburu xumea jarrita abiatu dira: Futboleko gozatu eta lagunartean ondo pasatzea. Eta garbi dute ez diotela konpetentziarik egin nahi Mutriku FTri, herriko lehenengo futbol taldeari. Are gehiago, Mutriku FTri onena opa diotela diote.

ra, jokalarientzako aseguruak, arbitroen lana... Denera, 3000 euro ordaindu behar izan da.

Diru hori guztia eta denboraldian zehar behar izango dena lortzearen bazkidetza kanpaina egin zuten SBBkoek, eta dagoeneko 277 bazkide lortu dituzte, urte osorako 10 euroko kuota ordainduta. Datorren urtean udalaren dirulaguntza jasotzea espero dute, eta kontuak errazago aterako direla uste dute.

Gaurko egunez, hogeita bost fitxa dituzte eginak taldean, baina entrenamenduetara jende gehiago ere hurbiltzen da, hain da ona dagoen giroa. Horrek erakusten die aurten hasitako proiektuak pixka baterako jarraipena izan dezakeela.

Udaren aurretik lan administratiboak eta antolaketa lanak abiatuta, aurre-denboraldia moilan hasi zuten, urte batzuetan gogortutako giharrak biguntzen joateko. Azterketa medikuak Don Joserekin egin, erropak, materiala, eta abar eskuratzeko guztion artean dirua aurreatu, Andoni Basterretxeak emandako laguntza eta materiala abiapuntu hartuta... Horiekin bate-

Eskerrak emateko daudela diote SBB mutrikuarrak-ekoek, eta lagundu dieten guztiak gogoratu eta eskerrak eman nahi izan dizkiete, bereziki Don Joseri eta Andoni Pititori. Eta, nola ez, partidua egunetan beren jokoa ikustera joaten diren zaletu guztiei.✕

MUTRIKU-SENEGAL ERE BAI

Uda aurretik Mutriku-Senegal taldearen berri eman zuen Kalaputxik, Senegaldarrek osatutako futbol talde bat bazela gure herrian. Aurtengo denboraldian beren asmoa ligan parte hartzea zen, baina arrazoi administratiboak eta ekonomikoak tarteko, ezin izan dute ligarako izena eman.

Urtarrilean Gipuzkoako Kopako txapelketan harte hartzea dute helburu, eta horretarako prestaketa lanetan dabilta udaletxeko kirol zerbitzuaren laguntzaz. Dagoeneko, administratiboki paperak direla eta ez direla egon daitezkeen arazoak gainditzear daude, eta bideragarritasun ekonomikoa ere lortzear da.

Aurtengoan entzungo da, bai, gure herriaren izena futbolaren munduan behintzat!

Kirol Berri

Zure arrakasta posible da

Mutrikuko Kiroldegia - 943 60 31 76 | Debaiko Kiroldegia - 943 19 22 82

Yoga
Aireko Dantza
Gimnasia Ritmika

www.kirolberri.com

BERTSO PAPER SARIKETAK 25 URTE

Andoni gogoan

Patxi Lizardi *Kaialde*

1.

Ezpata batek zidan
zulatu bihotza
jakin nuen unetik
bere heriotza
neretzako izanik
berri bat mingotsa
guztiz iluna eta
benetan garratza

2.

Oso tristea beti
lagun bat galtzia
gugandikan betiko
hola aldentzia
garratza izan arren
hori pentsatzia
betiko ez garela
hobe sinestia

3.

Zaila izango zaigu
hutsuna betetzen
bere antzekorikan
gaur egun aurkitzen
hitz goxo ta bigunez
zekian mintzatzen
atsegin izanikan
berari entzuten

4.

Gizon bezela berriz
beti zan jatorra
begirune handidun
lagun entzunkorra
inoiz esan gaberik
hizketan gogorra
gutxiagotan zan
setatsu egoskorra

5.

Euskal gaietan ere
oso zan "yayoa"
esango nuko zala
hartako jaioa
idazteko bazuan
grina ta gogoa
burua berriz zuan
gutxin antzekoa

6.

Horra Andoni maite
sei bertsoz bukatu
zurekin inolara
naizelako aztu
beste gauzarik orain
ezin ba eskatu
Goi jaunak besoetan
zaitezela hartu.

Agur eta egun haundirarte!

Kaialde gogoan

Urteen zirimolan sartuta, atzera begiratu eta lanak ematen ditu hainbeste urte joan direla ikusteak. 1985 hura lekutan gelditu da! Urte horretan ekin zion AEKk Bertso Paper Lehiaketa antolatzeari, eta ordutik, urte hartatik eta hutsik egin gabe, urteroko partaide izan zen Patxi Lizardi "*Kaialde*". Zer esan *Kaialde*ri buruz lehendik esan gabea?

Hogeita bat urtetan zehar, hamaika konturen eta pasadizoren berri eman zigun bertso bidez, baina esan dezaket bere kezka nagusietako bat euskararen egoerarena zela. Asko animatzen gintuen gure lanean; bera ere garai ilunetatik pasatakoa zen, eta bazekien gogor eta tinko egin behar zela lan euskararen alde.

Urte horietan guztietan zehar asko ikasteko aukera eskaini zigun, nik hala egin nuen behintzat.

Familia, euskara, herria, lagunak... denak zituen gogoan eta bihotzean *Kaialdek* eta guzti horiez mintzatzen zitzaigun bertsoa lagun. Ilbilde luze horren sari, txapela izan zen, ondo merezitako txapela, alajaina!

Kitatu ezineko zorreakin utzi gintuen *Kaialdek*. Dagoen lekuan dagoela, ikusiko du oraindik ere asko dugula egiteko eta horretan dihardugula, bera gabe, baina bere jakinduriaren eta maitasunaren hegalpean.

Ez adiorik, *Kaialde*!

Auro Ansorregi Altzibar

HITZAK LAGUN BERRIA MUTRIKUN

Ikasturtea hastearekin batera, Mutrikuko HITZAK lagun berria dakar herriko orrietara: Asier Alkorta...

Bai berria naiz Mutrikun, baina badaramat denboratxo HITZAn lanean. Ondarruko orria idazteaz gain, hara eta hona ibili naiz eskualdean zehar.

Ondarrutarra Mutrikun kontu kontari...

Bai, eta ez dakizu zein gustura nagoen. Ikaragarri pozik aurkitzen naiz Mutrikun. Oso jende jatorrarekin topatu naiz, izugarrizko laguntza, kariñoa eta adiskidetasuna erakutsi dit Mutrikuko jendeak.

Gustuko tokian aldaparik ez...

Mutriku aldapaz ondo hornituta badago ere, erraza egiten zait hemen lan egitea. Esku zabalik hartu naute eta nik asko estimatzen dut hori. Esan beharrean nago Garbiñek bide asko utzi dizkidala zabalik, eta bere laguntza ere ezinbestekoa izan dela. Eskerrak eman nahi dizkiot nire lankide ohiari, bihotz-bihotzez.

Bihotz kontuak aipatu eta zurea erdibituta...

Ondarru eta Mutriku horren jabe. Mugan bizitzeak arrisku horiek dakartza, baina ez dira, ez, harreman arriskutsuak.

Mezurik mutrikuarrei...?

Lehenengo lekuan gaudela, Luardon, eta telefonoa ere lehengo bera dela. Edozein berri, azalpen, kexa, asmo... hor izango naiz horiek kontatzeko, beti bezala.

Ongi etorri Asier!

Zine Forumak ikasturte berriari ekingo dio biharko proiektioarekin

Kaleak - Filmetan aritoki abertzalearen proiektuak, baina ez bakarrik proiektuak, baizik eta proiektuak proiektuak.

Babes ofizialeko 113 etxebizitza zozkatuko dituzte gaur, Miruaitzen

Chelva - Gaur, 113 etxebizitza zozkatuko dituzte gaur, Miruaitzen.

Saloiz dantzatzen, Markin-Komaintzen, 1980ak

Saloiz dantzetan izena emateko epea hil honetan amaituko da

Auzo bateko jaien indarra

Saloi bateko jaien indarra, baina ez bakarrik jaien indarra, baizik eta jaien indarra jaien indarra.

hitza

herriaren informazioa
herriaren hizkuntzan
herriaren zerbitzuan

Harpidedun egin eta
hitza etxean jasotzeko
deitu telefono honetara:
902 82 02 01

Mutriku Erdi Aroan

Gaztelako erregetzak gure herriari hiri-gutuna eman zionetik 800 urte igaro direla gogoratu dugu mutrikuarrok aurtengoan urtean zehar egindako hainbat ekimenetan. Erakundeez haratago, txalogarria izan da herri ekimenak hartutako lekua, eskertzekoa egindako lana, eta gogoan hartzekoa langa zein mailatan utzi duen. Kultur, musika, arte, zein kirol elkarteetako zenbait partaidek babestuta, Mutriku Sustraituz herri ekimenaren bitartez, historian sakondu nahi izan da. Gure herriari hiri-gutuna zein kontestu sozial, politiko, eta ekonomikotan eman zitzaion hobeto ulertzeko, eskuorria buzoiratu da, eta azaroaren 10, 11, eta 12an izango diren hiru hitzaldi antolatu dira.

Honek guztiak 1800 euroko aurrekontua izango du. Hori dela eta, erakundeen dirulaguntzarik izango ez denez, laguntza eman nahi duten herritarrek beren ekarpena egin dezaten Euskadiko Kutxa-Laboralean kontu bat ireki da: **3035 0188 98 1880017397**. Laguntza txikiena ere laguntza handia izango da.

Mutriku Erdi Aroan

Mutrikuk Erdi Aro aztoratua izan zuen. Izan ere, baldintza bereziak zituen: itsas portua zen; gainera, balearen arrantzan tradizio handikoa zen; eta azkenik, Gaztelak desio zuen toki estrategikoan zegoen (batez ere 1200eko inbasio eta konkistaren sasoian).

Lan eta bizi baldintza gogor eta berezietz gain (izurriteak, Done Jakue bidea, elizaren presentzia...), aurrez aurre zeuden bi errealitatearen arteko gerra etengabea sufritu zuten herritarrek: batetik, Nafarroako Erresuma independentearen antolaketa politiko eta defentsiboa, eta bestetik, Gaztelaren etenik gabeko eraso militarra.

Gaztela

Euskal erresuma etsai zuen Gaztelak, eta handinahiak eta ondorioz, gerrek odolez gorritu zuten Erdi Aroko gure historia. Atapuercan 1035ean izan zen lehen batailan errege nafarra hil eta Errioxa eta Bureba galdu zituztenetik 1512ko azken erasora bitarte -1512an Albako Dukeak Nafarroa Garaiko lur askearen hondarrak okupatu zituen-, mendez mende etengabeko erasoen lekuko izan da herri hau.

Gaztelak mendebaldeko euskal lurak mehatxatzen zituen, erresumaren erdigunea (Iruñea eta ingurunea) baino babes eta biztanle gutxiagoko tokia zelako. Horrela, 1200ean, Gaztelak eraso egin eta gutxi gorabehera egungo EAEk hartzen duen lurraldean garaitu ondoren, bestelako lurralde-antolaketa bat ezarri zuen, irabazitako lurak egonkortu eta errentagarri egin nahian, bere interes estrategikoak ziurtatzeko.

Itsas hiribildua

Gotortutako hiribilduen politika eta herriz herri eman ziren foru eta Carta Pueblak askotariko helburuak zituzten, nagusienak komertzialak eta militarrek: batetik, Europarako bidea lortzea (hariaren komertzioa, Frantziarako bidea...), horregatik "fundatu" zituzten Segura, Hondarribia etab., eta bestetik, Nafarroarekin muga berria militartzea, inbaditutako lurak

berreskuratzeko edozein saiakera zapuzteko. Gainera, herrian egindako zauria sakonduko zuten, banatutakoak sekula elkartu ez zitezen, euskal estatua behin betiko ahultzeko asmoz (Tolosa, Agurain, Ordizia, Kanpezuko foruak...).

Baina Mutrikuko kasua bestelakoa zen itxuraz. Mutriku itsas portua zen, eta Getariarekin batera, euskal itsas tradizioa zuen. Itsasgizon, arrantzale eta merkatarien tokia zen. Horregatik agertzen dira bi hiribilduak batera dokumentu historikotan (Getariak tradizio politiko eta militar egonkorragoa zuen arren, hiribildu gotortua zelako). Beraz, Gaztelak interes

jakinak zituen Mutrikun: itsasorako irteera, portu izaera (nabigazioa, merkataritza, ...), eta bereziki, bale arrantzan espezializazioa.

Balearen industrian Mutrikuk garrantzia nabaria zuen, adibidez bezala: XV. mendean, behin, Ámsterdam argi gabe gelditu zen, Mutrikutik zuzenean zetorren bale-olio horniketa berandu iritsi zelako.

Gaur, 800 urte beranduago, zenbait euskal herriren delako jatorria ospatzen den honetan, ezin da urteurren horren tesuingurua ahaztu. Ez da ahaztu behar indarrez sartu zirela, gure talde interesen kontra, gure historiaren kontra.

Jatorrizko euskal antolaketa izan zen egitura nafarraren berririk ez da aurkitzen dokumentuetan, batez ere okupatzaileek ezabatu eta suntsitu egin zituztelako, euren indarkeriaren zantzuak desagertarazi nahian.

Mutriku euskalduna zen. 1209ko *Carta Puebla*, gaztelarra. Zer gertatu zen 1200 urtean? Zer eragin izan zuen gugan? Zein ondorio ekarri digu? Gure ustez, hauek eta gure jatorriaz ditugun hamaika galderek hausnarketa irekia merezi dute, eta antolatu ditugun ekintzen bidez ikuspegi oso eta kritikoa jaso nahi dugu. Biziraupena bermatzeko, atzera begiratzea ere komeni izaten delako.

Mutriku sustraituz

Mutrikun 800 urte betetzen ei ditu aurten, Getariarekin batera ...

Zer gertatu ote zen orain 800 urte?

Mutrikun interes berezia zuen Gaztelak, baldintza bereziak zituelako: batetik, itsasorako irteera, eta bestetik Balearrantzan tradizio handia.

Mutriku XII. mendearen aurretik Nafarroako erresuma zen.

XII. mendearen bukaeran, bi botere zeuden aurrez aurre: Nafarroa eta Gaztela. Gaztelak Nafarroako lurak bereganatu nahi zituen, batez ere helburu militarrek eta Komertzialak lortzeko.

Gaztelako erregek, Alfontso VIII.ak 1209ko irailaren 1ean eman zion hiri gutuna Mutrikuri. Gutunean, mutrikuarrek izango zituzten pribilegioak, askatasunak eta betebeharrak (esateko, 1. balea erregeri ematea) agertzen dira.

Gaztelak Nafarroaren mendebaldeas erasotu eta konkistatu ondoren, lurralde-antolaketa berria ezarri zuen, herriz herri hiri gutunak emanaz, euren interesak ziurtatzeko.

Beraz, Mutriku Gaztelak hiri gutuna eman aurretik, hiribildu nafarra zen.

IZARO

Gure sorgintxo politari, Zorionak zure 4. urtebetetzear. Muxu pilo bat familiaren partez.

ION

Madariagako Rubixori Zorionak! Konturatu orduko 7 urte! Geu.

IDOIA

Zorionak, Amatxo! Lau eta lau ez dia zortzi baiña, urte berri bat beteta, zu gero ta guapio!

ANA MARI

Zorionak, Ondarruko eta Mutrikuko familiko guztion partez, batez ere Maddi alabaren partez!

KALAPUTXI

8 urte eta 88 zenbaki! Laster 100 izango direla eta, eutsi goiari lagunok!

MAREN

Kalaputxi bat bidali dizugu munduaren alde honetatik sei muxu zuri eramateko. Beharbada berandu helduko zen, baina zorionak!

IZARO

Gure etxeko sorgiñari 6 muxu haundi etxekoen partez, batez ere aita, ama eta Oneka.

MAITE

Zorionak gure etxeko larrosa ederrari! Dagoeneko 8 urte bete duzu! Jarraitu horrelakoa izaten!

BEGOÑA

Zorionak Amami! Urte berri bat eta zu gero eta guapago. Zorionak! Jon, Leire eta Eneko.

MARTIN eta IREA

Zorionak Irea! Zorionak osaba Martin! Zorionak familia osuaren partez! Bazkari ederra prestatuko digu osaba Iñakik! Hori erregalua!

AITZIBER

Helduko al da Kalaputxi zaudeten parajera! Zorionak lagun! Bueltatu e!

JOAKIN

Zorionak aitxona, zorionak lagun, zorionak lankide, eta ospa dezagun!

LEIRE eta ENDIKA

Abuztuan eta irailean urte berri bat bete zenutenez... Zorionak bioi Mutrikuko familiko danon partez!

LEIRE eta HAIZEA

Gure kuadrillako petarda honek bixak urrian 13 urte bete deuelako, zorionak kuadrillian partez!

JOSE, GOTZON, IDOIA, BARTOLO ETA ARRATE

Beheko plaza aldean badugu zer ospatu urrian! Zorionak bostoi... eta bost bazkari ez badira, bat behintzat bai, ez? Guk abestu egingo dizuegu. Urte askotarako!

Mando aska

Frontoitik goiko plazara bidean dago kokatuta, hamaika mandori eta astori egarria ase dien ur aska hori. Izan zuen funtzioa galtzen joan zenean, haurren jolastoki ere bihurtu zen. Elizatik ateratako santu bat edo bestek ere, hartu izan du bainoa bertako uretan. Horrelako gauzak ekiditeko agian, ura moztu eta loreak jarri zituzten. Gaurko irudia ez da batere atsegina.

Aska hori 1.790 urtean jarritakoa da bere harrian zizelkatutakoak azaltzen duenez, eta inguruak Mandazketa izena hartu zuen. Aurrean kokatuta dagoen elkarte gastronomikoak bere egin zuen izen hori. ✕

Argazki Zaharrek

Lagun koadrilla, 1970eko hamarkada hasieran

Goixan: Karmelo Basurko.

Goiko illaran, ezker-eskumiñ: Juan Cruz Anakabe, Jose Luis Basurko, Gregorio Iparragirre, Roman Egurbide, eta Estanis Osinalde.

Beheko illaran, ezker-eskumiñ: Etxebarriko Juanjo Lejardi, Jose Angel Txurruka, Joxeba Iñaki Illarramendi, eta Jabier Gabilondo.

Ederrena zinea eta Astigarraga sagardotegia, 1999 urtean

Aspaldi-aspaldikoa izan gabe, berriz ikusiko ez dugun parajea.

ANSORREGI

Oinetakoak

Erdiko kale, 9 - 943 60 33 42

IÑIGOBELÉN
konde 3 - tlfno. 943603701

argazki lanak
arabako argizkizunak
diseño grafiko
fotoakopioak zuzendutako argazkizunak

euskal preso eta iheslariak etxera

KALAPUTXI egiten
parte hartu nahi baduzu,
deitu **635748393**ra.
Gustura hartuko zaitugu!

MENDI IRTEERAK'2009

BURUMENDI, ARTIBAI, AURRERA, LUMENTZA,
ETA BURDIN KURUTZ MENDI ELKARTEAK

• Urriak 25

Kortakogain – Aumategi (1191 m., Elgeako mendi-
lerroa) – Ozaeta

• Azaroak 15

Toloño mendilerroa (1271 m., Araba)
(Bazkaria Labastidako bodega baten)

• Abenduak 13

Deba inguruak.

ODOLA EMATEKO EGUNAK'2009

Mutrikuko odol emaleen elkarteak antolatuta
abenduak 19, 18:00etan

MUTRIKU ERDI AROAN HISTORIA HITZALDIAK

azaroak 10, martitzena

Euskal Herriaren historia. Nafarroako erresuma.
Hizlari, Beñi Agirre

azaroak 11, eguaztena

Balearen garrantzia Erdi Aroan.
Hizlari, Fernando Txueka

azaroak 12, eguena

Mutriku, herri konkistatua?
Hizlari, Angel Rekalde

ZABIElen
19,00etan

udazkeneko EKITALDIAK

URRIA.....

JAZZ ASTEBURUA

urriak 24, zapatua

KARMA KINTET

19:00etan Zabielen

urriak 25, domeka

ORGANIKS

19:00etan Zabielen

urriak 28, eguaztena

Dokumentala:

Cubako zine pobrea

19:00etan Zabielen

Mugarik Gabe-k antolatuta

urriak 31, zapatua

GABA BELTZA

AZAROA.....

.....ANTZERKIAZ BLAI.....

azaroak 13, barixakua

Kafe antzerkia

Goizeko Izarra antzerki taldea

azaroak 14, zapatua

Eta Karnele?

Berdintasunerako udal sai-
lak antolatuta

azaroak 15, domeka

Mambrú

Markelíne Antzerki Taldea

azaroak 14, zapatua

Antzezlanak

Berdintasunerako udal sai-
lak antolatuta

azaroak 20, barixakua

Kafe antzerkia

Goizeko Izarra antzerki taldea

azaroak 21, zapatua

Birusak erasoan

Toni la sal eta txotxongiloak

azaroak 22, domeka

Gezurrezko printzea

Berdintasunerako udal sai-
lak antolatuta

azaroak 28, zapatua

Souvenir, historiako kan- taririk txarrena

Maskarada Antzerki Taldea

azaroak 29, domeka

Antzezlanak

Goizeko Izarra antzerki taldea

Tabernetan, 23,00etan

Zabielen, 19,00etan

ERAKUSKETAK

ARGAZKI ERAKUSKETA SOKAMUTURRA

E. Arrilagaren argazkiak
Zabielen
urriaren 30a arte

JOSTUNEN ERAKUSKETA

Zabielen
azaroaren 16tik
abenduaren 6ra a arte

MENDIKO ARGAZKIAK

Luardon
azaroaren 23tik 27ra

ARGAZKI ERAKUSKETA Hirigunea lehen eta orain

Zabielen
abenduaren 9tik 31ra

IRAIA LARRAÑAGA ILEAPAINDEGIA

Gutxieneko esperientzia duen langilea
behar da astean zenbait egunetan

Galdetu ileapaindegian

zorientzekokontatzekokexatzekodeitzeko
zorientzekokontatzekokexatzekodeitzeko

KALAPUTXI

1- Aurpegi eta gorputzeko tratamenduak

2- Masajea :

- Estetikoak
- Terapeutikoa

3- Drenaje linfatikoa

4- Depilazioak :

- Beros
- Hotza
- Elektrikoa
- Laserra

5- Pedikura - Manikura

6- Makillajeak

7- Mikropigmentazioa

8- Hidromasajea

9- Kontsulta medikoa

10- Dietista

Azken teknologiak
zure eskura
Gorputzeko eta aurpegiko
tratamenduak;
Zelula erregeneratzailea.
Laserra.

ZATOZ
EMAITZA
NAGARMENA DALL
PROMOZIOAK
DITUGU ZURETZAK

Estetika eta Terapia Institutoa

Zeure gorputzeko azal
goxoaz gozatzeko
gorputzeko edozein
ataletan
depilazio azkarra,
progresiboa eta
segurua

LASERRAREN
PLAZERRA
PROBA EZAZU!

ESKAITZA BEREZIAK!

Beheko Plazan, 5
Tlfnoa.: 943 60 42 29
20830 Mutriku

JATETXEA
LANDETxea
apartamenduak
bezeroentzako
aparkalekua

eguneroko
menua

bereziatasuna
txerri txiki frijitua
(enkarguz, errea ere bai)

Laranga auzoa · Mutriku · Tel. 629105733 luis@pikua.es

»» MUTRIKU ««

ANTZERAK BLA

2009

MUTRIKUKO UDALA

azaroaren
13tik 29ra

